

Befolkningsfremskrivningens afvigelser fra folketal – med vægt på børneområdet

Årets befolkningstilvækst og det forventede folketal pr. 1. januar 2009

Der har i løbet af de første tre kvartaler i 2008 været en historisk høj vækst i folketallet i København. Fra 1. januar til 1. oktober er det således steget med 7.042 til 516.962 personer – den største befolkningstilvækst siden 1945-46.

Stigningen er forårsaget af en stigende fertilitet, en stigende tilflytning samt en faldende dødelighed og fraflytning, med andre ord en blanding af samtlige faktorer, der er medvirkende til at skabe befolkningstilvækst.

Det forudsagte folketal pr. 1. januar 2009 i Koncernservices befolkningsfremskrivning ligger på 514.650. Der er derfor tale om en underestimering efter 3. kvartal på 2.253 personer. Fremskrivningen undervurderer især udviklingen blandt børn (0-17årige) og yngre (18-39årige) (Tabel 1).

Tabel 1: Folke- og prognosetal for 2008/09

	Folketal 1.1.08	Folketal 1.10.08	Prognose for 1.1.09	Vækst 08	Prognosens afvigelse fra folketal 1.10.08	Afgivelse i pct.
0 år	7986	8129	7998	143	-131	-1,64
1-2 år	13149	13601	13521	452	-80	-0,59
3-5 år	16111	16197	16024	86	-173	-1,08
6-17 år	50389	50956	50507	567	-449	-0,89
18-39 år	226548	231144	229723	4596	-1421	-1,64
40-64 år	140927	142015	142116	1088	101	0,32
65+ år	54751	54861	54761	110	-100	-0,18
I alt	509861	516903	514650	7042	-2253	-0,44

Når prognosen nedbrydes på bydelsniveau, er der imidlertid relativt store forskelle på afvigelserne bydelene imellem, specielt hvad angår børnene. Afvigelserne er klart størst i Østerbro, Valby og Bispebjerg bydele, hvor der er en del flere børn end forventet i stort set alle aldersklasser, mens der omvendt er færre børn end forventet i Amager Vest i alle aldersklasserne bortset fra 0årige. På Nørrebro og i Brønshøj-Husum er der især færre helt små børn end forventet (

**Center for Rådgivning
og
Udvikling, Statistikteam**

Ottiliavej 1, 2. sal, A228
2500 Valby

Telefon
3366 5167

Telefax
3366 7244

E-mail
morten.eske.jensen@ks.kk.dk
k

www.sk.kk.dk

Tabel 2). For en uddybning af tallene i se bilag 1.

Tabel 2: Afvigelser mellem fremskrevet folketal for 1.1.2009 og folketallet 1.10.2008 på bydelsniveau

	0 år		1-2 år		3-5 år		6-17 år		I alt	
	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.	Absolut	Pct.
Indre by	-29	-4,42	29	2,68	16	1,24	-71	-1,87	-55	-0,81
Østerbro	-92	-8,62	-29	-1,62	-38	-1,82	-91	-1,44	-250	-2,22
Nørrebro	43	3,52	51	2,65	-26	-1,16	-69	-0,96	-1	-0,01
Vesterbro/Kgs. Enghave	17	1,76	-42	-2,73	-15	-0,89	-1	-0,02	-41	-0,50
Valby	-74	-11,04	-85	-7,14	-40	-2,82	-121	-2,38	-320	-3,82
Vanløse	14	2,79	10	1,12	-20	-1,75	-19	-0,47	-15	-0,23
Brønshøj-Husum	64	11,25	-37	-3,22	-60	-3,74	-63	-1,09	-96	-1,05
Bispebjerg	-49	-7,59	-24	-2,23	-25	-1,98	-38	-0,95	-136	-1,95
Amager Øst	4	0,52	-13	-1,04	-27	-1,94	-64	-1,42	-100	-1,26
Amager Vest	-31	-3,41	56	3,52	66	3,57	64	1,14	155	1,56
Uden for inddeling	2	10,00	4	9,30	-4	-6,78	24	24,00	26	11,71
I alt	-131	-1,64	-80	-0,59	-173	-1,08	-449	-0,89	-833	-0,95

Befolkningens bevægelser for 4. kvartal og dermed også folketallet pr. 1. januar 2009 er stadig ukendt. Udviklingen i folketallet i 4. kvartal har de seneste år været såvel positiv som negativ, men den generelle tendens har dog været, at nettobevægelserne i dette kvartal er relativt moderate i sammenligning med især 2. og 3. kvartal (se bilag 2). Den atypiske befolkningsudvikling i årets første tre kvartaler gør det imidlertid svært at forudsige, hvorvidt 4. kvartal vil følge de historiske tendenser med begrænsede nettobevægelser eller ej.

Modellens generelle træfsikkerhed

Bilag 3 viser Koncernservices fremskrivningsmodels træfsikkerhed i perioden 1.1.2004 til 1.1.2008. Heraf fremgår det, at der ikke er nogen entydig tendens til, at befolkningsfremskrivningen systematisk har undervurderet, hverken befolkningsudviklingen som helhed eller udviklingen blandt børn. Eksempelvis har det forventede børnetal været en smule højere end det faktiske fra 1.1.2004 til 1.1.2007, mens det omvendt blev undervurderet pr. 1.1.2008 – et scenario, der med stor sandsynlighed vil gentage sig pr. 1.1.2009.

Hvis man betragter fremskrivningerne i deres helhed de enkelte år, er der for de fleste år tale om yderst begrænsede afvigelser fra de endelige folketal. Dog er tendensen – helt i tråd med i år – at de største afvigelser – både de negative og positive – findes blandt børn og yngre (18-39årige). For 2008 kan Koncernservices fremskrivningsmodel ligeledes siges at have forudsagt en meget stor del af befolkningstilvæksten indtil nu i 2008. Til sammenligning er det forventede samlede folketal pr. 1.1.2009 i Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning for København på kun 511.877 (Koncernservice: 514.650), og denne model undervurderer efter 3. kvartal de 0-5-årige med hele 854 (Koncernservice: 384).

Årsager til vækst i børnetal

Som nævnt er fertiliteten på vej opad og har været det i en årrække, hvilket selvfølgelig har indflydelse på antallet af børn. Der er imidlertid tale om en stabil udvikling uden store pludselige udsving, som der endvidere også tages højde for i befolkningsfremskrivningen, idet der tages udgangspunkt i 4 historiske år. Befolkningsfremskrivningen baserer sig ligeledes på 4 historiske år mht. til- og fraflytning. Men i modsætning til fertiliteten er der, specielt hvad angår fraflytningen og især blandt børnefamilier, relativt store forskudninger fra år til år. Ud over at afhænge af opførelsen af nybyggeri, som befolkningsfremskrivningsmodellen tager højde for gennem inddragelse af boligprognosen fra Center for Byudvikling, ØKF, afhænger fraflytningen i høj grad også af en række udefrakommende og svært forudsigelige faktorer, herunder konjunkturer og udviklingen på boligmarkedet i og uden for kommunen.

Dette og sidste års undervurdering af børnetallet skyldes derfor primært, at børnefamiliers flytteadfærd har ændret sig markant, således at de er mindre tilbøjelige end tidligere til at fraflytte kommunen, dels i forbindelse med familieførøgelse og dels i forbindelse med børnenes skolestart. Der har tilmed været en stor vækst i nettotilflytningen fra udlandet. Den typiske tilflytter fra udlandet er i alderen 18-39 år, og en del af tilflytterne har børn med. Også tilflytningen fra udlandet afhænger i høj grad af udefrakommende faktorer, herunder selvfølgelig især beskæftigelsesmulighederne både herhjemme og i udlandet.

Iværksatte initiativer til forbedring

I forbindelse med arbejdet i projektgruppen for befolkningsfremskrivningen er der iværksat mere indgående analyser, dels af flyttemønstrene over kommunegrænsen og mellem bydelene og dels af indflytningen i nybyggeri, hvilket kan være medvirkende til at skabe et bedre indblik i den befolkningsmæssige effekt af etablering af udviklingsområder med mere børnevenlige boliger. I forlængelse heraf har projektgruppen besluttet, at der fremover skal udarbejdes en specialprognose netop for udviklingsområder.